

Statsbudsjettet 2026

Sentrale funn om friluftsliv og natur

Foto: John Petter Nordbø

NORSK
FRILUFTSLIV

Innholdsfortegnelse

Oppsummering av forslag til statsbudsjett 2026:	3
Klima- og miljødepartementet (KLD)	5
Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)	10
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	13
Landbruks- og matdepartementet (LMD).....	16
Kunnskapsdepartementet	18
Barne- og familiedepartementet (BFD).....	21
Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)	23
Justis- og beredskapsdepartementet (JD)	24
Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).....	25
Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)	26
Pressmelding sent ut 15.10 2025: Vil kutte millioner til friluftsliv i Friluftslivets år	29

Oppsummering av forslag til statsbudsjett 2026:

Hverken natur eller friluftsliv er blant budsjettvinnerne i forslaget til budsjett for 2026.

Dokumentet lister opp relevante funn for friluftslivet/natur fra 10 departement. Om du bare skal ha noen høydepunkter kan du lese gjennom de 15 punktene nedenfor. Vi har også sendt ut en pressemelding i dag vedr. aktivitetsmidlene – legger denne sist i dokumentet.

KLD:

1. **Friluftslivsaktivitet er det satt av 74,3 mill. kroner**, i realiteten **en reduksjon på 15 mill. kroner** fra 2025, da de 25 mill. ekstra i Friluftslivets år ikke er videreført i sin helhet.
2. Det er satt av **3,5 mill.** til etterarbeid og evaluering av Friluftslivets år 2025.
3. Bevilgningen til vern av verdifulle naturområder, spesielt skogvern, er redusert med - **200 mill. kroner** sammenlignet med saldert budsjett for 2025. Midlene til naturrestaurering er også redusert med **-17,5 mill. kroner**.
4. Det er en økt satsing på tiltak for Oslofjorden **(+100 nye millioner)** og det vil kommen en ny tiltaksplan for Oslofjorden i løpet av 2026.
5. Driftsmidlene til organisasjonene over KLD er delvis justert for pris- og lønnsvekst.

KUD:

6. Full momskompensasjon loves i 2026.

HOD:

7. **Ny tilskuddsordning på 60 millioner kroner rettet mot frivillige og ideelle aktører for å skape aktivitetstilbud for eldre.** Dette er en del av regjeringens "Eldreløft" og skal bidra til fysisk og sosial aktivitet med lav terskel.
8. Den nasjonale folkehelsekampanjen **ABC for god psykisk helse** rulles ut i hele landet, og frivillige organisasjoner inviteres eksplisitt til å bidra.

LMD:

9. **4H Norge:** 7 300 000 kr, en reduksjon på 200 000 kr fra 2025.
Det norske Skogselskap: 1 480 000 kr, en reduksjon på 220 000 kr fra 2025.
Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF): 5 344 000 kr, en økning på 144 000 kr fra 2025 (5 200 000 kr).

KD:

10. **Samarbeid med frivilligheten:** Nevner muligheten for samarbeid mellom Skolefritidsordningen (SFO) og frivillige organisasjoner.

BFD:

11. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 viderefører en sterk satsing på inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter. Den sentrale tilskuddsordningen "Tilskot til å inkludere barn og unge" (kap. 846, post 61) videreføres på et høyt nivå med 758,4 mill. kroner.

AID:

12. **Styrket innsats mot utenforskap:** Regjeringen understreker viktigheten av frivillige organisasjoner for å løse sosiale utfordringer, fremme deltakelse og forebygge kriminalitet. Flere tilskuddsordninger i AID kan være aktuelle for friluftslivsorganisasjonene

JD:

13. Økt støtte til redningstjenesten og økt innsats mot miljøkriminalitet

KDD:

14. Forslaget har fokus på bærekraftig arealpolitikk, hvor kommunenes rolle som planmyndighet for å ivareta klima, naturmangfold og friluftslivsinteresser blir fremhevet, men det følges ikke opp med noen satsinger for å øke kompetanse og kapasitet i kommunene.

NFD:

15. Regjeringen la fram sin mineralstrategi i juni 2023, og fortsatt utvikling av gode rammevilkår for mineralnæringen vil være en viktig prioritering i 2026.

Hvordan er dokumentet laget:

Norsk Friluftsliv har for første gang benyttet KI for å analysere de ulike budsjettproposisjonene, vi har også gjennomgått de fleste budsjettproposisjonene manuelt. Dette gjør at vi har hatt kapasitet til å analysere flere budsjettproposisjoner enn tidligere (10 stk). Vi er glade for tilbakemelding og spesielt hvis dere oppdager noe som er unøyaktig eller feil, slik at vi kan bedre «oppdraget» neste år.

Vi ønsker dere riktig god lesning.

Hans Erik, Signe og Siri

Klima- og miljødepartementet (KLD)

De nasjonale målene for friluftslivet står fast:

- Friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.
- Naturen skal i større grad brukes som læring

Hovedfunn/sammendrag

Forslaget til budsjett for Klima- og miljødepartementet har ei utgiftsramme på ca. 27,019 milliarder kroner i 2026. Dette er i realiteten en nedgang fra saldert budsjett for 2025 som var på ca. 28,305 milliarder. Dette betyr i realiteten en realnedgang og betyr at natur og klima, herunder friluftsliv ikke er noen budsjettvinner, til tross for at vi står midt i både en naturkrise og en klimakrise.

Hovedposten «Friluftsmål 1420.78» er det foreslått en bevilgning på 227 millioner kroner, som er en reduksjon på 17,6 mill. fra 2025. Til friluftslivsaktivitet er det satt av 74,3 mill. kroner, i realiteten en reduksjon på 15 mill. kroner fra 2025, da de 25 mill. ekstra i Friluftslivets år ikke er videreført i sin helhet.

Det er satt av 3,5 mill. til etterarbeid og evaluering av Friluftslivets år 2025.

Bevilgningen til vern av verdifulle naturområder, spesielt skogvern, er redusert med **200 mill. kroner** sammenlignet med saldert budsjett for 2025. Midlene til naturrestaurering er også redusert med **17,5 mill. kroner**. Det er en økt satsing på tiltak for Oslofjorden og det vil komme en ny tiltaksplan for Oslofjorden i løpet av 2026.

Regjeringen følger også opp prosessen med en ny motorferdsellov, og det forventes en proposisjon i 2026.

Relevante kapittel og poster

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 30: Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder

- **Beløp 2026:** 23,1 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** Ingen endring.
- **Beskrivelse:** Midlene benyttes til å utvikle og etablere nye friluftslivsområder, enten ved offentlig erverv eller ved avtale om varig bruksrett. Områder i og ved byer og

tettsteder, landfaste områder i kystsonen og sentrale områder ved innlandsvassdrag er prioriterte. Kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke om midler.

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 31: Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

- **Beløp 2026:** 173,5 mill. kroner.
 - **Endring fra 2025:** En reduksjon på 7,7 mill. kroner.
 - **Beskrivelse:** Formålet er tredelt: dekke statlige investeringsutgifter i verneområder, finansiere statlige naturrestaureringstiltak og gjennomføre tiltak for villrein i tråd med kvalitetsnormen.
 - **Verneområder (ca. 101,5 mill. kroner, samme som i 2025):** Midler til skjøtsel, tilrettelegging og informasjonstiltak i verneområder for å ivareta verneverdiene og kanalisere ferdsel.
 - **Naturrestaurering (59,1 mill. kroner, en reduksjon på 20,7 mill. fra 2025):** Midlene brukes til å restaurere forringet natur som våtmark, skog og kystnatur.
 - **Villrein (det står økning på 13 mill. kroner, men er ny?):** Den nye bevilgningen skal dekke statlige utgifter til tiltak i tiltaksplaner, som kjøp eller flytting av hytter og stenging av veier for å redusere forstyrrelser. Jf også kap. 1420, post 80.
-

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 32: Statlige erverv, vern av naturområder

- **Beløp 2026:** 380,2 mill. kroner.
 - **Endring fra 2025:** En reduksjon på 200 mill. kroner.
 - **Beskrivelse:** Posten dekker erstatning til grunneiere ved vern av natur, primært skogvern. Reduksjonen skyldes at en engangsøkning på 200 mill. kroner til skogvern i 2025-budsjettet, som følge av et stortingsforlik, ikke videreføres. Målet er å arbeide mot Stortingets mål om 10 % skogvern.
-

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 66: Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden

- **Beløp 2026:** 3,2 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** Ingen endring.

- **Beskrivelse:** Tilskuddet støtter kommuner langs Oslofjorden med juridisk bistand for å fjerne ulovlige stengsler og avklare grenser mellom innmark og utmark i strandsonen, for å bedre allmennhetens tilgang. Dette er en del av den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden.

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 77: Tilskudd til fagspesifikke miljøorganisasjoner

- **Beløp 2026:** 10,0 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** En reduksjon på 5,8 mill. kroner.
- **Beskrivelse:** Tilskuddsordningen er revidert. Fra 2026 omfatter den kun grunnstøtte til navngitte organisasjoner med individuelle medlemskap. Flere organisasjoner er flyttet til andre poster eller får ikke lenger støtte her.
 - Mottakere inkluderer **Norges sopp- og nyttevekstforbund** (3,366 mill. kroner, en økning på 0,117 mill. fra 2025, hvorav 2,683 er satt av til soppkontroll)

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 78: Tilskudd til friluftslivsformål

- **Beløp 2026:** 227,0 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** En reduksjon på 17,6 mill. kroner.
- **Beskrivelse:** Dette er en sentral post for friluftsliv som dekker flere ordninger. Reduksjonen skyldes i hovedsak at engangsbevilgningen på **25 mill. kroner** til **Friluftslivets år 2025** delvis reverseres (en reduksjon på 15 mill. kroner).
 - **Friluftslivsaktivitet (Aktivitetsmidler):** Rammen er **74,3 mill. kroner**. Midlene støtter organiserte friluftslivsaktiviteter, med prioritet for barn, unge og inaktive grupper. Ordningen forvaltes av Miljødirektoratet (nasjonalt) og fylkeskommunene (lokalt/regionalt).
 - **Driftsstøtte til friluftslivsorganisasjoner:** Rammen er **50,6 mill. kroner**, en økning på 4,4 mill. kroner. Dette gir grunnfinansiering til sentrale paraplyorganisasjoner.
 - **Norsk Friluftsliv:** 9,3 mill. kroner, økning på 0,5 mill. fra 2025.
 - **Friluftsrådenes Landsforbund (FL) og friluftsrådene:** 19,9 mill. kroner, en økning på 0,9 mill. fra 2025.
 - **Forum for natur og friluftsliv (FNF):** 16,0 mill. kroner, en økning på 1,0 mill. fra 2025.
 - **Tjukkasgjengen:** 1,7 mill. kroner, samme som i 2025.

- **Wilde X:** 1,7 mill. kroner, samme som i 2025.
- **Foreningen Stolpejakten (Ny i 2026):** 2,0 mill. kroner.
- **Statlig sikring av friluftslivsområder:** Rammen er 36,1, mill. kroner, samme som i 2025.
- **Skjærgårdstjenesten:** Rammen er **40,7 mill. kroner**, en økning på 2,9 mill. kroner, inkludert en styrking på **2 mill. kroner** for Oslofjorden.
- **Nasjonale turiststier:** Rammen er **10,8 mill. kroner** (uendret) for å håndtere besøkstall og slitasje på populære stier.
- **Kartlegging og verdsetting av friluftsområder/planer ferdselsårer:** 6,0 mill. kroner til **nytt prosjekt** og tilskuddsordning for fylkeskommuner, kommuner og friluftsråd.
- **Blågrønn infrastruktur i Oslo:** 5,0 mill. kroner, samme som i 2025.
- **Oppfølging av Friluftslivets år 2025:** 3,5 mill. kroner er satt av til Norsk Friluftsliv for etterarbeid og en ekstern evaluering av året.
- **Vurdering:** Denne posten er av største betydning for friluftslivet. Forslaget til budsjett for 2026 er i realiteten en nedgang og er ingen videreføring av stansingen i Friluftslivets år 2025 på aktivitet. Det er positivt at det er satt av midler til etterarbeid og evaluering av Friluftslivets år.

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 80: Tilskudd for å ta vare på natur

- **Beløp 2026:** 276,4 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** En økning på 61,5 mill. kroner.
- **Beskrivelse:** Tilskuddsordningene er rettet mot resultatområdet Naturmangfold og Forurensning.
 - **Vannmiljøtiltak, inkludert Oslofjorden.** Ordningen har en budsjettramme på 102,2 mill. kroner, en økning på 36,5 mill. kroner. Ordningen er økt med 40 mill. kroner fra de nye 58 mill. kroner til Oslofjorden som er lagt inn på posten. Det er øremerket 65 mill. kroner til restaureringstiltak i Oslofjorden og Oslofjordens nedbørsfelt for 2026. I tillegg kommer en tilsagnsfullmakt på 30 mill. kroner.
 - **Tilskudd til kommuner langs Oslofjorden til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning.** Ordningen har en budsjettramme på 71,4 mill. kroner, en økning på 18 mill. kroner.
 - **Villrein:** Ny tilskuddsordning på 7 mill. kroner, jf. også kap. 1420, post 31.

Kap. 1420 Miljødirektoratet, Post 86: Tilskudd til frivillige klima- og miljøorganisasjoner og klima- og miljøstiftelser

- **Beløp 2026:** 61,7 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** En økning på 2,1 mill. kroner (prisjustering).
- **Beskrivelse:** Dette er en søkbar, forskriftsfestet ordning som gir grunnstøtte til frivillige klima- og miljøorganisasjoner og -stiftelser for å skape engasjement. Mottakere i 2024 inkluderte:
 - **Den Norske Turistforening (DNT)** med 7,223 mill. kroner,
 - **Forbundet KYSTEN** med 5,497 mill. kroner,
 - **Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF)** med 4,891 mill. kroner.

Relevant Lovverk, NOU, Stortingsmelding, anmodninger fra Stortinget og annet

- **Motorferdselloven:** Regjeringen arbeider med ny lov etter utredningen fra Motorferdsellovutvalget (**NOU 2024: 10**). Anmodningsvedtak fra Stortinget (**Vedtak nr. 973, 25. mai 2021** og **Vedtak nr. 1098, 16. juni 2025**) etterlyser økt lokalt selvstyre samtidig som hensynet til natur og friluftsliv ivaretas. En proposisjon til Stortinget er ventet i 2026. Dette er svært relevant da det vil regulere bruk av blant annet snøscooter i naturen.
 - **Oslofjorden:** Ny plan for Oslofjorden vil bli lagt fra i 2026. Den nye planen vil inneholde både nye tiltak, og en videreføring av viktige tiltak fra 2021 som ikke er gjennomført.
 - **Besøksbidrag (Turistskatt):** Regjeringen har vedtatt *besøksbidragsloven*, som gir anledning til å innføre en avgift på cruisetrafikk. Dette er relevant for å håndtere presset fra turisme i sårbare naturområder.
-

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)

Hovedfunn/sammendrag

Regjeringens budsjettforslag for 2026 viser en fortsatt sterk prioritering av frivilligheten som en bærebjelke i samfunnet. De viktigste funnene for friluftslivsorganisasjonene er:

- **Økning i momskompensasjon:** Regjeringen foreslår en betydelig økning på 429 millioner kroner til merverdiavgiftskompensasjonsordningen, og legger til grunn **full kompensasjon** også i 2026. Dette er det viktigste enkelttiltaket for å sikre forutsigbare rammevilkår for hele frivilligheten.
- **Fortsatt strømstøtte:** Strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner foreslås videreført, noe som gir trygghet for lag og foreninger med egne bygg og anlegg.
- **Fokus på inkludering av barn og unge:** Innsatsen for å inkludere barn og unge i fritidsaktiviteter, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, er en tydelig rød tråd. Handlingsplanen «**Alle inkludert!**», som i tittel omfatter friluftsliv. Planen gjelder ut 2026, selv om friluftslivet inngår i planen er det ikke gitt midler til oppfølging for å øke deltakelsen i friluftslivet hverken fra KUD eller KLD.
- **Stabile rammer for friluftsliv via spillemidler:** Fordelingen av spillemidler for 2025 viser støtten til friluftslivsformål, inkludert tilrettelegging av anlegg, løypetiltak, friluftstiltak for barn og unge, og støtte til egenorganisert aktivitet. Spillemidlene øker, men det blir et stadig større gap mellom andelen til som overføres til idrett og friluftsliv.

Relevante kapitler og poster

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 21: Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter

- **Beløp 2026:** 10 150 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** -3 050 000 kr (nedgang fra 13 200 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Posten finansierer blant annet Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Det er satt av 2 millioner kroner til oppfølging av «Alle inkludert! Handlingsplan for like muligheter til å delta i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter». Reduksjonen skyldes at drift av portalen tilskudd.no flyttes til Lotteri- og stiftelsestilsynet.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 60: Tilskudd til frivilligsentraler

- **Beløp 2026:** 280 230 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +8 980 000 kr (opp fra 271 250 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Støtter opp om en aktiv, lokal frivillighetspolitikk og skal være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 70: Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner

- **Beløp 2026:** 3 079 000 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +429 000 000 kr (opp fra 2 650 000 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Beskrives som regjeringens **viktigste virkemiddel** for å støtte bredden av frivillig sektor. Regjeringen har sikret full kompensasjon i hele perioden 2021-2025 og legger til rette for full kompensasjon også i 2026.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 71: Strømstøtteordning for frivillige organisasjoner

- **Beløp 2026:** 63 600 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +5 374 000 kr (opp fra 58 226 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Regjeringen er opptatt av forutsigbare rammevilkår og foreslår å videreføre ordningen i 2026. Dette er en oppfølging av et anmodningsvedtak fra Stortinget.
 - **Vurdering:** Svært positivt for organisasjoner med driftskostnader til hytter, klubbhus og andre lokaler. Videreføringen gir viktig forutsigbarhet.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 75: Aktivitetsstøtta

- **Beløp 2026:** 17 317 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** -6 185 000 kr (ned fra 23 502 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Midler fra arv uten arvinger som fordeles av LNU til frivillig virksomhet for barn og unge. Beløpet varierer årlig basert på inntektene fra året før.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 78: Frivillighetstiltak

- **Beløp 2026:** 28 390 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** -20 190 000 kr (ned fra 48 580 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Dekker diverse tiltak, blant annet driftstilskudd til paraplyorganisasjoner som Frivillighet Norge. Posten reduseres fordi tilskudd til blant annet Ungdom og Fritids Fond forutsettes finansiert av spillemidler i 2026.
-

Kap. 315 Frivillighetsformål, Post 82: Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

- **Beløp 2026:** 400 745 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +10 945 000 kr (opp fra 389 800 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Ordningen skal bidra til anleggsutbygging og støtte målet om at idrett og fysisk aktivitet skal være tilgjengelig for alle. Regjeringen legger til rette for full kompensasjon også i 2026.
-

Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne, Post 71: Universell utforming og økt tilgjengelighet

- **Beløp 2026:** 21 270 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** -2 580 000 kr (ned fra 23 850 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Skal stimulere til tiltak for universell utforming og bidra til gjennomføring av handlingsplanen. Inkluderer en tilskuddsordning på 11,1 mill. kroner for kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon.
 - **Vurdering:** Universell utforming er en nøkkel for å gjøre friluftsliv tilgjengelig for flere. Tilskuddsordningen kan være relevant for medlemsorganisasjonenes prosjekter knyttet til tilrettelegging i natur.
-

Spillemidler til idretts- og friluftslivsformål

Fordelingen av spillemidler fastsettes årlig og er en svært viktig finansieringskilde. Tallene under gjelder fordelingen i 2025, som er den som er rapportert i dette budsjettdokumentet.

- **Idrettsanlegg i kommunene:** 2 176 152 000 kr. Dette er statens viktigste virkemiddel for å bidra til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Barn og unge er hovedmålgruppen.
- **Løypetiltak i fjellet og overnattingshytter:** 37 000 000 kr. Midlene fordeles av blant annet Den Norske Turistforening (DNT) og går til bygging, rehabilitering og merking.

- **Friluftstiltak for barn og ungdom:** 49 000 000 kr. Midlene skal stimulere barn og unge (6-19 år) til friluftsliv. 2/3 fordeles via Norsk Friluftsliv og ut til medlemsorganisasjonene, 1/3 tildeles Friluftsrådernes Landsforbund.
 - **Egenorganisert fysisk aktivitet:** 15 000 000 kr. Inkluderer tilskudd til **Tverga**, ressurscenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.
 - **Fysisk aktivitet og inkludering i idrettslag:** 39 000 000 kr. Skal motvirke økonomiske og kulturelle barrierer for deltakelse blant barn og ungdom, med særskilt fokus på innvandrerbakgrunn og lavinntektsfamilier.
 - **Ekstrainnsats for deltakelse i idrettslag:** 150 000 000 kr. Midlene er rettet mot geografiske områder med store sosioøkonomiske forskjeller, basert på statistikk over barn i lavinntektsfamilier.
 - **Tilskudd til lokale lag og foreninger (LAM):** 553 000 000 kr. Grunnstøtte til lokalidretten som skal bidra til økt aktivitet og holde kostnadene nede.
-

Andre relevante funn og politiske signaler

- **Frivillighetspolitikken (Del III):** Regjeringen viderefører de fire hovedmålene for frivillighetspolitikken: bred deltakelse, gode rammevilkår, enkle regelverk og en samordnet politikk. Det er en sterk anerkjennelse av frivillighetens rolle for demokrati, beredskap, folkehelse og som bro inn i arbeidslivet.
 - **Forenkling:** Regjeringen har som mål at frivillige skal bruke mer tid på aktivitet og mindre på administrasjon. Digitalisering og økt bruk av Frivillighetsregisteret er sentrale virkemidler for å oppnå dette.
 - **Friluftslivets år 2025:** Arrangementet nevnes som en satsing som skal øke oppmerksomheten om og deltakelsen i friluftsliv i alle deler av befolkningen.
 - **FNs bærekraftsmål:** Budsjettet redegjør for hvordan kultur, idrett, frivillighet og likestilling bidrar til å nå bærekraftsmålene, med særlig vekt på god helse (mål 3), mindre ulikhet (mål 10), og fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner (mål 16). Frivillighetens rolle i å bygge fellesskap, tillit og demokrati fremheves.
-

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

Hovedfunn/sammendrag

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 inneholder flere viktige satsinger og signaler som er relevante for friluftsliv, folkehelse og frivillighet. Den mest markante nyheten er

etableringen av en **ny tilskuddsordning på 60 millioner kroner rettet mot frivillige og ideelle aktører for å skape aktivitetstilbud for eldre**. Dette er en del av regjeringens "Eldreløft" og skal bidra til fysisk og sosial aktivitet med lav terskel.

Videreføringen av sentrale satsinger er også et hovedtrekk. **Handlingsplanen for fysisk aktivitet 2020–2029** følges opp med knappest mulig midler 1,1 mill, og det understrekes at aktivitetsnivået i befolkningen er for lavt. Den nasjonale folkehelsekampanjen **ABC for god psykisk helse** rulles ut i hele landet, og frivillige organisasjoner inviteres eksplisitt til å bidra.

Relevante kapitler og poster

Kap. 714 Folkehelse, Post 21: Spesielle driftsutgifter

- **Beløp 2026:** 139 946 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** Ned fra 147 697 000 kr.
 - **Beskrivelse:** Bevilgningen dekker spesielle driftsutgifter på folkehelseområdet.
 - **Fysisk aktivitet:** Det foreslås å videreføre 1,1 mill. kroner til oppfølging av **Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020–2029**. Det fremheves at aktivitetsnivået i befolkningen er for lavt, og at det er store helsegevinster å hente dersom flere er fysisk aktive. Midlene skal bidra til bruk og formidling av oppdatert kunnskap som viser at helseeffektene av fysisk aktivitet i tråd med nasjonale råd, er større enn tidligere antatt.
 - **Skadeforebygging:** Det foreslås å videreføre 2,2 mill. kroner til samarbeidsavtalen med Finans Norge om **Skadeforebyggende forum**. Forumet har en viktig rolle i å fremme samarbeid for å forebygge ulykker og har fokus på blant annet ulykker i trafikken og ved vann.
-

Kap. 714 Folkehelse, Post 60: Kommunale tiltak

- **Beskrivelse:** Bevilgningen dekker støtte til lokalt folkehelsearbeid.
 - **ABC-kampanje for god psykisk helse:** Det foreslås å videreføre 20,3 mill. kroner til den fylkeskommunale tilskuddsordningen for kampanjen. Målet er å øke befolkningens kunnskap om hvordan man kan styrke psykisk helse gjennom å gjøre noe aktivt, gjøre noe sammen med andre og gjøre noe meningsfullt. **Frivillige organisasjoner inviteres til å bidra**.
 - **Program for folkehelsearbeid i kommunene:** Formålet er å styrke kommunenes arbeid med å fremme helse og livskvalitet. Programmet fremmer samarbeid med **frivilligheten**.

- **Vurdering:** ABC-kampanjen representerer en god mulighet for medlemsorganisasjonene til å koble sine aktiviteter (turer, kurs, arrangementer) til en nasjonal folkehelsesatsing. Friluftslivsaktiviteter svarer direkte på kampanjens tre hovedbudskap (være aktiv, være sammen, være meningsfullt).
-

Kap. 714 Folkehelse, Post 79: Andre tilskudd

- **Beløp 2026:** 85 835 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** Opp fra 81 327 000 kr.
 - **Beskrivelse:** Bevilgningen dekker tilskudd til generelt folkehelsearbeid.
 - **Frivillighet Norge:** Det foreslås å videreføre 0,5 mill. kroner til Frivillighet Norge for arrangementet **Møteplass for folkehelse**. Formålet er å styrke samarbeidet mellom frivillig sektor, stat og kommuner.
 - **Fiskesprell:** Det foreslås å videreføre 1,2 mill. kroner til kostholdsprogrammet **Fiskesprell**, som skal stimulere til økt inntak av fisk og sjømat hos barn og unge.
 - **Vurdering:** Støtten til Møteplass for folkehelse er viktig for å sikre Norsk Friluftsliv en arena for dialog med myndighetene. Støtten til Fiskesprell er direkte relevant for Norges Jeger- og Fiskerforbund og deres arbeid rettet mot barn og unge.
-

Kap. 760 Kommunale helse- og omsorgstjenester, Post 70: Tilskudd

- **Beløp 2026:** 431 479 000 kr.
- **Endring fra 2025:** Opp fra 378 705 000 kr.
- **Beskrivelse:** Bevilgningen dekker ulike tilskudd for å utvikle kommunale helse- og omsorgstjenester.
 - **Ny satsing: Aktivitetstiltak til eldre:**
 - **Beløp: 60 mill. kroner.**
 - **Beskrivelse:** Dette er en **ny tilskuddsordning** rettet mot **frivillige og ideelle aktører** for å stimulere til aktivitetstiltak for eldre. Formålet er å bidra til at eldre kan opprettholde fysisk og psykisk helse, motvirke ensomhet, og bedre livskvaliteten gjennom fellesskap og mestring. Ordningen skal støtte **lokale tiltak med lav terskel**, og det er en særlig prioritet at eldre selv kan bidra som frivillige. Satsingen er en del av regjeringens **Eldreløft** og skal bygge opp under den varslede **aktivitetsgarantien** i Bo trygt hjemme-reformen.

- **Avvikling av annen ordning:** Tilskuddsordningen "Mobilisering mot ensomhet" (14,5 mill. kr i 2025) foreslås avviklet, og dette ses i sammenheng med opprettelsen av den nye, større ordningen.

Vurdering: Den nye tilskuddsordningen på 60 mill. kroner er den **viktigste og mest positive nyheten** i dette budsjettet for Norsk Friluftsliv og medlemsorganisasjonene. Den representerer en betydelig mulighet for organisasjoner som tilbyr lavterskelaktiviteter som gågrupper, enkle turer og andre sosiale møteplasser i naturen. Dette er en konkret mulighet til å søke midler for å styrke og utvide eksisterende tilbud, samt utvikle nye, rettet mot en voksende målgruppe.

Andre relevante funn

- **Frivillighetens rolle i helseberedskap:** Regjeringen vil styrke frivillighetens rolle i helseberedskapen og integrere frivillige organisasjoner i planverk og øvelser. En ny nasjonal samarbeidsavtale med **Norges Røde Kors** og **Norsk Folkehjelp** er inngått for å gi økt forutsigbarhet. Dette er relevant for organisasjoner med beredskapsgrupper.
-

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Hovedfunn/sammendrag

Forslaget til budsjett for Landbruks- og matdepartementet har et hovedfokus på matsikkerhet og økt selvforsyning. For friluftslivet er de mest sentrale postene knyttet til støtte til friluftslivsorganisasjonene, jegerprøven og jakt og viltforvaltning.

Tilskuddene til friluftslivsorganisasjoner viser en blandet utvikling. Støtten til Norges Jeger- og Fiskerforbund økes noe, mens 4H Norge og Det norske Skogselskap får noe reduserte bevilgninger.

Jordvern fortsetter å være et prioritert område, og regjeringen følger opp målet om å redusere omdisponering av dyrka mark. Arbeidet med bærekraftig skogbruk og miljøregistreringer i skog (MiS) videreføres for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for forvaltningen.

Relevante kapitler og poster

Kap. 1138 Støtte til organisasjonar m.m, Post 70 Støtte til organisasjonar:

- **Beløp 2026:** 51 460 000 kr
 - **Endring fra 2025:** -2 291 000 kr (fra 53 751 000 kr)
 - **Beskrivelse:** Tildelingen skal dekke støtte til organisasjoner innenfor departementets målområder og skal bidra til å holde aktiviteten oppe i organisasjonene. Støtte til organisasjonene er foreslått redusert med 2 291 000 kr, fra 53 751 000 kr til 51 460 000 kr.
 - **Driftstøtte til våre medlemsorganisasjoner:**
 - **4H Norge:** 7 300 000 kr, en reduksjon på 200 000 kr fra 2025.
 - **Det norske Skogselskap:** 1 480 000 kr, en reduksjon på 220 000 kr fra 2025.
-

Kap. 1141 Haustbare viltressursar – jegerprøve, tilskott til organisasjonar m.m, Post 23
Jegerprøve m.m:

- **Beløp 2026:** 4 900 000 kr
 - **Endring fra 2025:** +220 000 kr (fra 4 680 000 kr)
 - **Beskrivelse:** Formålet er å dekke driften av ordningen av den obligatoriske jegerprøven. Tildelingen er foreslått økt med 220 000 kr, fra 4 680 000 kr til 4 900 000 kr.
 - **Vurdering:** Jegerprøven er en grunnleggende forutsetning for rekruttering til jakt og for å sikre en kunnskapsbasert og human jaktutøvelse. En velfungerende ordning er viktig for medlemsmassen til Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF).
-

Kap. 1141 Haustbare viltressursar – jegerprøve, tilskott til organisasjonar m.m, Post 75
Organisasjonar – haustbare viltressursar:

- **Beløp 2026:** 8 665 000 kr
- **Endring fra 2025:** +39 000 kr (fra 8 626 000 kr)
- **Beskrivelse:** Formålet er å fremme jaktbasert friluftsliv og tiltak som gir grunnlag for næringsutvikling og verdiskaping basert på høstbare viltressurser. Posten er foreslått økt med 39 000 kr, fra 8 626 000 kr til 8 665 000 kr. Posten inkluderer også midler til tiltak rettet mot barn og unge.
- **Driftstøtte til våre medlemsorganisasjoner:**
 - **Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF):** 5 344 000 kr, en økning på 144 000 kr fra 2025 (5 200 000 kr).

- Tiltak for barn og unge – bruk av utmarksressurser: 1 239 000 kr, en økning på 33 000 kr fra 2025 (1 206 000 kr).
 - Stiftinga Norsk Hjortesenter: 2 082 000 kr, en reduksjon på 138 000 kkr fra 2025 (2 220 000 kr).
-

Andre relevante poster og temaer

- **Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket, Post 71 Tilskott til verdiskaping, kan overføres:** Tilskudd til utvikling av transportinfrastruktur for skogbruket. Investeringer i bedre skogsveier bidrar målrettet til aktivt skogbruk, mer kostnadseffektivt transportarbeid og bedre klimatilpassing av veinettet i skogbruket.
 - **Friluftsliv på statsgrunn:** Statskog SF har som en del av sine sektorpolitiske oppgaver et ansvar for å tilrettelegge for friluftsliv slik at folk flest kan drive et aktivt friluftsliv på foretakets arealer. I 2024 ble 6,0 mill. kroner brukt på dette formålet.
 - **Jordvern:** Regjeringens jordvernstrategi videreføres med et mål om å begrense omdisponering av dyrka mark til maksimalt 2 000 dekar per år. Bevaring av landbruksarealer er viktig for å opprettholde det tradisjonelle kulturlandskapet, som utgjør en viktig ramme for friluftslivet.
 - **Bærekraftig skogbruk og miljøregistrering:** Budsjettet viderefører støtten til miljøregistreringer i skog (MiS) med 4,9 mill. kroner. Dette arbeidet gir viktig kunnskap om miljøverdier i skog og er et sentralt verktøy for å balansere skogbruk og miljøhensyn. Statskog SF forplikter seg til å følge **Norsk PEFC Skogstandard**.
 - **Hautbare viltressursar (Viltfondet):** Inntektene fra jeger- og fellingsavgifter, som finansierer Viltfondet, er budsjettetert til 97,5 mill. kroner. Disse midlene går tilbake til viltforvaltning, forskning og overvåking, og sikrer en brukerfinansiert og kunnskapsbasert forvaltning av viltressursene.
-

Kunnskapsdepartementet

Hovedfunn/sammendrag

Regjeringens budsjettforslag for Kunnskapsdepartementet i 2026 viderefører og styrker satsingen på en mer praktisk og variert skolehverdag. Budsjettet signaliserer en politisk vilje til å gjøre skolen mindre teoretisk og mer praktisk og aktiv. De økonomiske virkemidlene gir kommunene konkrete verktøy for å realisere dette. Samtidig må det understrekes at tiltakene er rettet primært mot investeringer i utstyr, inventar og anlegg for skoleeier/ kommune.

De viktigste funnene inkluderer:

- **Økte midler til praktisk læring:** Regjeringen følger opp stortingsmeldingen *En mer praktisk skole* med betydelige bevilgninger. Tilskuddsordningen for utstyr og læringsarenaer økes til **191 millioner kroner** og utvides til å gjelde hele barnetrinnet (1.–10. trinn). Dette gir kommuner direkte støtte til å investere iblant annet uteskoleutstyr og etablering av utendørs læringsmiljøer.
- **Stimulering av større investeringer:** Investeringsrammen for rentekompensasjonsordningen, som støtter større investeringer i læringsarenaer, økes til **3 milliarder kroner**. Dette er en betydelig stimulans for kommuner som planlegger større anlegg som kan benyttes til friluftsliv og praktisk undervisning.
- **Fokus på natur, klima og miljø:** Budsjettproposisjonen understreker gjennomgående viktigheten av kunnskap om natur, klima og miljø. Bærekraftig utvikling er et av tre tverrfaglige temaer i skolen, og elevene skal utvikle naturglede og miljøbevissthet. Dette gir et solid pedagogisk ankerfeste for naturen som læringsarena i skolen.
- **Samarbeid med frivilligheten:** Budsjettet nevner muligheten for samarbeid mellom Skolefritidsordningen (SFO) og frivillige organisasjoner. Dette åpner for at medlemsorganisasjoner kan tilby aktiviteter som en del av SFO-tilbudet.
- **Forskning på uteskole og praktisk læring:** Evalueringen av seksårsreformen nevner spesifikt **uteskole** som en av de varierte arbeidsformene elevene opplever. Det nasjonale programmet for en mer praktisk skole skal også sette i gang utviklingsprosjekter.

Relevante kapitler og poster

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, Post 63: Tilskudd til utstyr og læringsarenaer på 1.–10. trinn

- **Beløp 2026:** 190,9 mill. kroner.
- **Endring fra 2025:** Økning fra 160 mill. kroner.
- **Beskrivelse:** Ordningen er en oppfølging av Meld. St. 34 *En mer praktisk skole*. Tilskuddet er søknadsbasert for kommuner og kan brukes til:
 - Investeringer i læringsarenaer inne eller ute som fremmer praktisk og variert læring og/eller fysisk aktivitet.
 - Utstyr som bidrar til mer praktisk, variert og relevant opplæring.

- Samarbeid om utstyr og læringsarenaer med bl.a. relevante organisasjoner.
 - **Nye satsinger:** Ordningen utvides fra å gjelde 5.–10. trinn til å omfatte hele grunnskolen (1.–10. trinn).
 - **Lovverk/Meldinger:** Meld. St. 34 (2023–2024) *En mer praktisk skole*.
 - **Vurdering:** Dette er en svært relevant post. Den gir direkte økonomisk støtte til kommuner for å investere i fasiliteter (som gapahuker, skolegårdsutstyr, naturstier) og utstyr (som stormkjøkken, ski, kanoer) som er essensielt for uteskole og friluftslivsaktiviteter. Utvidelsen til 1.–4. trinn er positivt, da det legger til rette for tidlig innsats og gode vaner. Muligheten for samarbeid med organisasjoner åpner for at medlemsorganisasjoner kan være partnere for skolene.
-

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, Post 21: Særskilde driftsutgifter

- **Beløp 2026:** 30 mill. kroner er satt av til "Program for mer praktisk, variert og motiverende skole".
 - **Endring fra 2025:** Videreføring av satsingen.
 - **Beskrivelse:** Midlene skal gå til å utvikle støtteressurser, kompetansetiltak og utviklingsprosjekter for å realisere en mer praktisk skole.
 - **Lovverk/Meldinger:** Meld. St. 34 (2023–2024) *En mer praktisk skole*.
 - **Vurdering:** Denne posten finansierer utviklingen av det pedagogiske innholdet som skal fylle de fysiske læringsarenaene. Det er en mulighet for Norsk Friluftsliv og medlemsorganisasjonene å påvirke og bidra til innholdet i disse ressursene og prosjektene, for eksempel innen forskning på uteskole eller utvikling av undervisningsopplegg.
-

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, Post 61: Rentekompensasjon for investeringar i læringsarenaer og større utstyr som bidreg til meir praktisk og variert opplæring

- **Beløp 2026:** 40 mill. kroner (rentekompensasjon). Investeringsrammen økes til **3 mrd. kroner**.
- **Endring fra 2025:** Investeringsrammen økes fra 2 mrd. kroner. Totalrammen for ordningen skal på sikt være 8 mrd. kroner.
- **Beskrivelse:** En åtteårig ordning som skal stimulere kommuner til å gjøre større investeringer i læringsarenaer og utstyr for en mer praktisk opplæring.
- **Lovverk/Meldinger:** Meld. St. 34 (2023–2024) *En mer praktisk skole*.

- **Vurdering:** Svært relevant. Ordningen senker terskelen for større kommunale investeringer i anlegg som kan brukes til friluftsliv og praktisk læring, for eksempel oppgradering av uteområder, bygging av leirskoleanlegg eller innkjøp av kostbart utstyr som kanoer eller klatreutstyr i større kvanta.
-

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, Post 74: Prosjekttilskudd

- **Beløp 2026:** 13,4 mill. kroner.
 - **Beskrivelse:** Tilskudd til prosjekter fra private og frivillige organisasjoner. I 2026 vil departementet støtte tiltak som skal bedre læringsmiljøet og prosjekter som stimulerer til økt leseferdighet og leselyst.
 - **Vurdering:** Selv om friluftsliv ikke er nevnt spesifikt for 2026, er dette en generell post der medlemsorganisasjoner kan søke om støtte til prosjekter rettet mot skolen, for eksempel prosjekter som kombinerer friluftsliv med leselyst eller forbedret læringsmiljø.
-

Barne- og familiedepartementet (BFD)

Hovedfunn/sammendrag

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 viderefører en sterk satsing på inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter, noe som er svært positivt for friluftslivsorganisasjonene. Hovedprioriteringene er å styrke økonomien i barnefamilier, motvirke utenforskap og redusere sosiale forskjeller.

De viktigste funnene for friluftslivet og frivilligheten er:

- **Høyt nivå på inkluderingsmidler:** Den sentrale tilskuddsordningen "**Tilskot til å inkludere barn og unge**" (kap. 846, post 61) videreføres på et høyt nivå med 758,4 mill. kroner. Den Norske Turistforening (DNT) og Norges Røde Kors er navngitte mottakere, og det gis også støtte til utstyrssentraler som BUA.
- **Ny satsing på kunnskap:** Det settes av 6,7 mill. kroner til en ny satsing for å **systematisk prøve ut effektive tiltak for inkludering i fritidsaktiviteter** (kap. 846, post 21). Dette vil gi verdifull kunnskap for medlemsorganisasjonenes arbeid.

- **Styrket grunnfinansiering:** Grunnstøtten til **barne- og ungdomsorganisasjoner** (kap. 846, post 70) økes med 11,5 mill. kroner, noe som styrker driftsgrunnlaget for mange medlemsorganisasjoner.
 - **Politisk signal om endring:** Regjeringen varsler en gradvis omlegging fra 2027, der deler av dagens øremerkede tilskudd til kommuner (inkludert fra "Tilskot til å inkludere barn og unge") skal slås sammen til en ny, tverrsektoriell tilskuddsordning for forebyggende innsats for barn og unge. Dette er et viktig signal om fremtidig finansieringsstruktur.
-

Relevante kapitler og poster

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak, Post 21: Spesielle driftsutgifter

- **Beløp 2026:** 59 183 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +13 326 000 kr (fra 45 857 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Posten dekker utgifter til forebyggende tiltak og forsknings- og utviklingstiltak på familie- og oppvekstområdet. Dette inkluderer evaluering av tilskuddsordninger og arbeid med medvirkning for barn og unge.
 - **Nye satsinger:**
 - Det foreslås en økning på 6,7 mill. kroner for å finansiere **systematisk utprøving av inkluderingstiltak på fritidsfeltet**.
 - Det settes av midler til å videreutvikle og tydeliggjøre arbeidet med barn og unges medvirkning gjennom kompetansemiljøet i Bufdir.
 - **Lovverk/meldinger:** Satsingen på utprøving av inkluderingstiltak er en oppfølging av anbefalinger fra ekspertgruppen om barn i fattige familier (Rege-utvalget) og ble varslet i Meld. St. 28 (2024–2025) *Tro på framtida – uansett bakgrunn*.
-

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak, Post 61: Tilskot til å inkludere barn og unge

- **Beløp 2026:** 758 356 000 kr.
- **Endring fra 2025:** +57 000 kr (fra 758 299 000 kr). Dette er en nominell videreføring av et høyt nivå.
- **Beskrivelse:** Målet er å legge til rette for at alle barn og unge skal ha mulighet til mestring og deltakelse i samfunnet. Ordningen skal dempe konsekvenser av fattigdom og forebygge utenforskap. Den støtter tiltak som kultur-, ferie- og fritidsaktiviteter, åpne møteplasser, lokale fritidskasser og utstyrssentraler. Både offentlige instanser, frivillige organisasjoner og private aktører kan søke.

- **Den Norske Turistforening (DNT)** er navngitt som mottaker for å gi flere barn og unge gode ferieopplevelser.
 - **Norges Røde Kors** er navngitt som mottaker for tiltaket "Ferie for alle".
 - **Stiftelsen BUA** er navngitt som mottaker for å bidra til at BUA kan holde årsavgiften til utstyrssentralene lave.
 - **Lovverk/meldinger:** Ordningen er sentral for å nå målene i **Fritidserklæringen**. Det varsles at deler av tilskuddet til kommunene vil bli overført til en ny, tverrsektoriell tilskuddsordning fra 2027.
-

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak, Post 70: Barne- og ungdomsorganisasjonar

- **Beløp 2026:** 220 959 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** +11 539 000 kr (fra 209 420 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Posten dekker nasjonal og internasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner. Formålet er å stimulere til engasjement og medansvar, og sikre at organisasjonene forblir en arena for medvirkning og demokrati.
 - **Nye satsinger:** Det foreslås å øke driftstilskuddet til paraplyorganisasjonene Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Ungdom og Fritid og Unge funksjonshemmede med 4 mill. kroner.
-

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

Hovedfunn/sammendrag

Budsjettforslaget for 2026 fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet viderefører og styrker anerkjennelsen av frivillige organisasjoner som en sentral partner i arbeidet med integrering, inkludering og folkehelse. Selv om ingen av Norsk Friluftslivs medlemsorganisasjoner er nevnt ved navn, er det flere poster og satsinger som gir muligheter.

De viktigste funnene er:

- **Styrket innsats mot utenforskap:** Regjeringen understreker viktigheten av frivillige organisasjoner for å løse sosiale utfordringer, fremme deltakelse og forebygge kriminalitet. Friluftsliv kan her posisjoneres som en sentral arena for mestring, fellesskap og aktivitet.

- **Økte midler og bedre forutsigbarhet for integrering:** Tilskuddsposten for integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (Kap. 671, post 71) økes noe. En viktig endring er at tilskudd til nasjonale ressurscenter blir en søkbar ordning og styrkes med 5 millioner kroner. Det signaliseres også en overgang til flerårige tilskudd (inntil fire år), noe som vil gi økt forutsigbarhet for organisasjonene.
 - **Nytt tverrsektorielt tilskudd for barn og unge:** Deler av midlene fra Kap. 621, post 70 ("Frivillig arbeid") overføres til en ny, tverrsektoriell tilskuddsordning for forebyggende tiltak for barn og unge. Dette representerer en viktig ny mulighet for prosjekter som fremmer inkludering og gode oppvekstvilkår, hvor friluftsliv er en relevant aktivitet.
 - **Fokus på fysisk aktivitet:** Bevilgningen til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år (Kap. 2661, post 79) økes med 15 millioner kroner. Dette styrker muligheten for personer med nedsatt funksjonsevne til å delta i fysisk aktivitet, inkludert friluftsliv.
 - **Arbeidsretting av introduksjonsprogrammet:** Det er en sterk politisk føring om at introduksjonsprogrammet for flyktninger skal være mer arbeidsrettet. Dette gir en mulighet for friluftslivsorganisasjoner til å tilby aktiviteter som kan rammes inn som kompetansehevende, for eksempel innen naturveiledning, vedlikehold av anlegg eller andre ferdigheter relevante for en grønn arbeidsplass.
-

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)

Hovedfunn/sammendrag

Regjeringens forslag til statsbudsjett for Justis- og beredskapsdepartementet for 2026 bærer preg av en styrket satsing på **totalberedskap**, hvor **frivillige organisasjoner** og spesielt beredskapsorganisasjonene løftes frem som en sentral og systematisert ressurs. Dette reflekteres i økte bevilgninger til redningstjenesten og en klar politisk vilje til å styrke og formalisere samarbeidet med frivilligheten.

De viktigste funnene for friluftsliv, natur, folkehelse og frivillighet er:

- **Økt støtte til frivillige i redningstjenesten:** Regjeringen anerkjenner den økende betydningen av frivillige redningsorganisasjoner og foreslår å øke både driftstilskuddet og kompensasjonen for innsats i konkrete redningsaksjoner. Dette sikrer bedre rammevilkår for organisasjoner som bidrar i søk- og redningsoppdrag.

- **Styrket fokus på totalforsvaret:** Oppfølgingen av *Totalberedskapsmeldinga* innebærer en styrking av det sivile samfunnets motstandskraft, der frivillige organisasjoner gis en mer systematisk rolle i sikkerhets- og beredskapsarbeidet.
 - **Kompensasjon for frivillige utredes:** Stortinget har bedt regjeringen vurdere en kompensasjonsordning for tapt arbeidsfortjeneste for frivillige i redningsoppdrag. Regjeringen vil vurdere dette i det videre arbeidet med oppfølging av *Totalberedskapsmeldinga*.
 - **Innsats mot miljøkriminalitet:** Som en oppfølging av stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet, vil regjeringen styrke innsatsen mot fiskeri- og miljøkriminalitet.
 - **Nye sikkerhetsreguleringer på Svalbard:** En ny forskrift om sikkerhet i felt på Svalbard trer i kraft 1. januar 2026, noe som vil påvirke ferdsel og friluftsliv på øygruppen.
-

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

Hovedfunn/sammendrag

Budsjettforslaget fra KDD for 2026 bærer preg av fokus på bærekraftig arealpolitikk, hvor kommunenes rolle som planmyndighet for å ivareta klima, naturmangfold og friluftslivsinteresser blir fremhevet. Det legges vekt på at planlegging skal bygge opp under nasjonale klima- og miljømål, og det vises til nylig vedtatte statlige planretningslinjer for klima, energi, arealbruk og mobilitet.

Relevante Kapittel og Poster

Kap. 590 Planlegging og byutvikling, Post 65 Områdesatsing i byar

- **Beløp 2026:** 144 850 000 kr
- **Endring fra 2025:** Nedgang på 1 100 000 kr (fra 145 950 000 kr i saldert budsjett for 2025).
- **Beskrivelse:** Midlene går til en felles innsats mellom staten og 14 kommuner for å forbedre levekår og nærmiljø i byområder med levekårsutfordringer. Tilskuddene går til tiltak for å bedre fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter, utvikle bedre tilpassede tjenester, og mange av tiltakene skjer i samarbeid med frivilligheten.

- **Nye satsinger:** Det er ingen nye kommuner i ordningen for 2026. Satsingen er en videreføring av avtaler med 14 kommuner, inkludert Oslo, Bergen, Trondheim og Drammen.

Kap. 590 Planlegging og byutvikling, Post 81 Kompetansetiltak innan planlegging og geodata

- **Beløp 2026:** 10 235 000 kr
- **Endring fra 2025:** Økning på 356 000 kroner.
- **Beskrivelse:** Målet er å øke plankompetansen hos aktører i planprosesser for å styrke kvaliteten og effektiviteten i lokal arealplanlegging. Midlene går til kurs, nettverk, utvikling av hjelpemidler og kunnskapsformidling.
- **Nye satsinger:** Ingen store nye satsinger, men en videreføring og en liten økning av en etablert ordning.
- **Vurdering:** Det er vel dokumentert at kommunene, særlig mindre kommuner, mangler kompetanse og kapasitet innfor natur, friluftsliv, klima og arealplanlegging. Økt plankompetanse i kommunene er derfor avgjørende for å sikre gode, kunnskapsbaserte beslutninger som ivaretar disse hensynene, men 10 millioner til dette formålet er i realiteten ingen satsing på dette feltet.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)

Hovedfunn/sammendrag

Forslaget til budsjett for Nærings- og fiskeridepartementet har et hovedfokus på norsk økonomi og konkurransekraft gjennom bærekraftig næringsutvikling, innovasjon, sikker handel og økt beredskap. For friluftslivet er de mest sentrale temaene knyttet til bærekraftig reiseliv, innføring av besøksbidrag, utvikling av en Norsk Standard for guiders kompetanse og signaler om en økt satsing på mineralnæringen.

Relevante kapitler og poster

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

- **Post 74:** Tilskudd til Visit Svalbard AS

- **Beløp:** 3 730 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** Økning på 130 000 kr (fra 3 600 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Det foreslås en bevilgning på 3 730 000 kr til Visit Svalbard AS. Tilskuddet skal støtte opp selskapets arbeid for at reiselivsaktiviteten på øygruppen bidrar til å nå hovedmålene i Svalbardpolitikken. Dette gjelder spesielt målet om bevaring av områdets særegne villmarksnatur og målet om å opprettholde norske samfunn på øygruppen. Arbeidet inkluderer kompetansebygging for skånsom ferdsel i naturen og et bærekraftig reiseliv.
-

Kap. 919 Diverse fiskeriformål

- **Post 75: Tilskudd til nærings tiltak i fiskeriene, kan overføres**
 - **Beløp:** 38 766 000 kr.
 - **Endring fra 2025:** Økning på 15 826 000 kr (fra 22 940 000 kr).
 - **Beskrivelse:** Posten dekker flere ordninger. En ny bevilgning er øremerket til omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden.
 - **Nye satsinger:** Det foreslås 15 millioner kroner til omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden. Bakgrunnen er innføringen av strenge fiskeritiltak, inkludert tre store nullfiskeområder, som skal bidra til å styrke fiskebestandene og økosystemet i fjorden.
 - **Lovverk, NOU, Stortingsmelding, anmodninger fra Stortinget:** Tiltaket er en direkte oppfølging av regjeringens arbeid med helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden.
-

Andre relevante tema

Reiselivsnæringen

Regjeringen vil legge til rette for en reiselivsnæring som er konkurransedyktig, har stadig lavere klima- og miljøavtrykk, respekterer naturens og lokalsamfunnenes tålegrenser og bidrar til lønnsomme helårsarbeidsplasser og attraktive reisemål over hele landet.

Regjeringen la i 2024 fram et veikart for reiselivsnæringen, som viser hvordan regjeringen legger til rette for at reiselivsnæringen og norske reisemål skal utvikle seg i en mer bærekraftig retning. Oppfølging av veikartet vil også stå sentralt i 2026.

Reiselivsoppdraget til Innovasjon Norge

Regjeringen viderefører reiselivsoppdraget til Innovasjon Norge, som et viktig virkemiddel for å oppnå målet for reiselivspolitikken. Selskapet skal bidra til å styrke markedsmulighetene for norske reise livsaktører gjennom hele året, tilrettelegge for utvikling av produkttilbudet i næringen og profilere Norge som helårlig reisemål. Fokuset på bærekraft er avgjørende for naturgrunnlaget som friluftslivet er avhengig av.

Besøksbidrag / Turistskatt

Stortinget vedtok besøksbidragsloven våren 2025. Lovens formål er å gi kommuner med særlig stor belastning fra reiselivet et verktøy til å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder.

Loven inneholder:

- en frivillig kommunal overnattingsavgift
- en hjemmel som gir regjeringen mulighet til å innføre en avgift fra cruisevirksomhet
- en hjemmel som gir regjeringen mulighet for å innføre besøksbidrag for Longyearbyen.

Departementet vil følge opp lovvedtaket for å få på plass gode løsninger for besøksbidrag.

Norsk Standard for guiders kompetanse

Regjeringen har fulgt opp Hurdalsplattformens punkt om å etablere en nasjonal godkjenningsordning gjennom å støtte arbeidet med å utvikle en Norsk Standard for alle guidetyper for å sikre økt profesjonalitet, kvalitet og trygghet i guidede reiselivsopplevelser. Innovasjon Norge skal bidra i å utvikle en Norsk Standard som fastsetter hvilken basiskompetanse alle guider bør ha. Standard Norge, med støtte fra Innovasjon Norge, har i 2025 etablert en komité som skal ferdigstille en Norsk Standard for guiders kompetanse.

Mineralnæringen

Regjeringen la fram sin mineralstrategi i juni 2023, og fortsatt utvikling av gode rammevilkår for mineralnæringen vil være en viktig prioritering i 2026. Regjeringen vil arbeide for at Norge skal videreutvikle mineralnæringen, legge til rette for nye bærekraftige mineralprosjekter og samarbeide tett med Europa for å bidra til å styrke kritiske verdikjeder.

Regjeringen la fram proposisjon om ny minerallov (Prop. 71 L (2024– 2025) Lov om mineralvirksomhet og forvaltning av mineralressurser (mineralloven)) for Stortinget våren 2025. Ny minerallov ble vedtatt i Stortinget 12. juni 2025. Formålet med loven er å legge til

rette for en mer bærekraftig og effektiv forvaltning og utnyttelse av mineralressursene i Norge.

Pressmelding sent ut 15.10 2025:

Vil kutte millioner til friluftsliv i Friluftslivets år

Midt i Friluftslivets år foreslår regjeringen å kutte 15 millioner til friluftslivsaktivitet. – En fullstendig uforståelig beslutning, mener Norsk Friluftsliv.

Norsk Friluftsliv og friluftslivsorganisasjonene hadde klare forventninger om at de ekstra midlene som ble bevilget i forbindelse med Friluftslivets år 2025, ville videreføres i statsbudsjettet for 2026. Nå har derimot regjeringen i sitt budsjettforslag foreslått å kutte i midlene til friluftslivsaktivitet.

– Dette kommer som en stor skuffelse. Friluftslivets år skulle ikke bare være festtaler, men skape varig endring. Gjennom hele året har friluftslivsorganisasjonene fått flere med ut i aktivitet i naturen, bygget viktig kompetanse hos frivillige og lykkes med å få nye grupper introdusert til friluftslivet, sier Siri Meland, fagsjef for samfunnskontakt i Norsk Friluftsliv.

Regjeringen har vært tydelige på at Friluftslivets år skulle skape endring ved å gjøre befolkningen mer aktiv. Etter Friluftslivets år i 2015 ble midlene til friluftslivsaktivitet videreført også i de påfølgende årene. Dette er det ikke lagt opp til i budsjettforslaget for 2026.

Frivilligheten må styrkes

Meland sier at friluftslivsorganisasjonene står klare til å følge opp det gode arbeidet, men advarer om at kutt i midlene vil svekke de frivillige organisasjonenes arbeid:

– Gjennom Friluftslivets år har organisasjoner og frivillige fått hundretusenvís ut i aktivitet. Med mindre penger til å videreføre arbeidet risikerer vi at Friluftslivets år blir stående igjen som et kortvarig stunt, snarere enn å gi en varig effekt.

Friluftsliv er en av de viktigste kildene til god folkehelse, livskvalitet og fellesskap. Midler til friluftslivsaktivitet er helsefremmende og en billig investering som kan spare samfunnet for store summer. Norsk Friluftsliv mener kuttene står i skarp kontrast til regjeringens egne mål om inkludering og økt fysisk og helsefremmende aktivitet.

– Hvis tilskuddene kuttes, rammer det særlig barn, unge og grupper som trenger en ekstra døråpner inn i naturen, sier Meland.

Må styrkes i budsjettforhandlingene

Nå setter Norsk Friluftsliv sin lit til at SV, Sp, Rødt og MDG, krever at regjeringen reverserer kuttene i budsjettforslaget og bevilger nødvendige midler i forhandlingene.

– Vi forventer at regjeringen griper muligheten til å styrke både friluftslivet og frivilligheten, slik at de nye aktivitetene og tiltakene fra Friluftslivets år kan videreføres og utvikles. I en tid preget av usikkerhet, er det mer aktivitet, økt inkludering og flere møteplasser i naturen som virkelig kan bidra til å styrke fellesskapet vårt, sier Meland.